

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

28. oktober 2020

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 72 (L -1) (Alm. del) af 15. oktober 2020 stillet efter ønske fra Troels Lund Poulsen (V)

Spørgsmål

Vil ministeren opgøre effekterne på arbejdsudbuddet i alle årene frem mod 2025 af politiske initiativer siden folketingsvalget i 2019 fordelt på initiativer og samlet, inklusiv regeringens forslag til finanslov for 2021, udspil til ”Ny ret for tidlig pension” samt udspil til politiforlig inklusiv finansieringselementer.

Svar

Siden folketingsvalget i 2019 er der gennemført en række tiltag, der har mindre – såvel positive som negative – afledte virkninger på arbejdsudbuddet. Det afspejler, at sigtet med tiltagene ikke generelt har været at påvirke arbejdsudbuddet, men derimod at forfølge andre målsætninger. Fx er afgiften på cigaretter hævet med sundhedsmæssige mål for øje – og ikke fordi afgiftsstigningen i sig selv har en afledt positiv virkning på arbejdsudbuddet.

Virkningerne fra gennemførte tiltag er indarbejdet i den seneste mellemlistede fremskrivning i *DK2025 – En grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af danske økonomi*, august 2020, hvori det vurderes, at arbejdsudbuddet vil stige med i størrelsesordenen ca. 80.000 personer i perioden 2020-2025.

Hertil kommer, at der med *Aftale om en ny ret til tidlig pension* indføres en ny tilbage-trækningsordning med ret til tidlig pension. Selve intentionen med den nye ret er, at personer med mange år på arbejdsmarkedet vil kunne gå tidligere på pension, hvorfor arbejdsudbuddet påvirkes direkte. Den nye ret til tidlig pension, inkl. den udvidede adgang til seniorpension og finansieringselementerne, skønnes at reducere arbejdsudbuddet med ca. 9.800 fuldtidspersoner i 2025.

Inkluderes virkningen af aftalen om en ny ret til tidligere pension i vurderingen af arbejdsudbuddet i perioden 2020-2025 reduceres stigningen til i størrelsesordenen ca. 70.000 personer.

Nedenfor er effekterne på arbejdsudbuddet af de enkelte tiltag opgjort i 2025, ligesom det var praksis i vurderingen af den tidligere regerings vækstmålsætninger. Det skal bemærkes, at der er usikkerhed knyttet til vurderingerne.

Samlet set har de gennemførte tiltag reduceret arbejdsudbuddet med ca. 11.000 personer i 2025, *jf. tabel 1*. Dette svarer til ca. 0,4 pct. af arbejdsstyrken.

Tabel 1

Enkelte tiltag, der påvirker den strukturelle beskæftigelse siden folketingsvalget i 2019

	Fuldtidspersoner 2025
FFL20, heraf	400
Midlertidigt børnetilskud ¹⁾	0
Fastholdelse af loft i aktiesparekontoen	-50
Forhøjelse af tobaksafgifterne	500
Aftaler om finansloven for 2020 (marginal effekt ift. FFL20), heraf	-1300
Annullering af loft over dobbeltuddannelse	-1.200
Afskaffelse af opholdskrav for ret til dagpenge	-350
Forhøjelse af tobaksafgifter til en pris på 55kr. i 2020 og 60 kr. i 2022 ^{2,3)}	400
Afgift på væsker til e-cigaretter	0
Lempeligere regler for elbiler	0
Forhøjelse af loft over aktiesparekontoen	50
Stramme beskatning af leasede firmabiler ⁴⁾	0
Tredobling af afgifterne på bæreposer og engangsservice	0
Forhøjelse af afgifter på væddemål og onlinekasino	-100
Indeksering af afgifter fra marts 2020	-50
Genindførelse af afgifter på PVC-folier (fordobling) og PVC og ftalater	0
Genindførelse af registreringsafgift på fly	0
Andre tiltag, heraf	-300
Dagpenge til selvstændige	-200
Sorgorlov	-100
Forhøjelse af energiafgiften for brændsler til rumvarme	-50
Nedsættelse af elvarmeafgiften	50
Modernisering af momsreglerne	50
Opkvalificeringsaftaler	0 ⁵⁾
Ny ret til tidlig pension	-9.800
I alt	-11.000
Memo: Foreslåede men endnu ikke aftalte initiativer, heraf	0
Aflysning af den forudsatte indeksering af punktafgifter (FFL21)	50
Politiforlig; Forhøjelse af arbejdsskadeafgift og méngodtgørelse	-50

Anm.: Virkningen af enkelte tiltag er afrundet til nærmeste hele antal 50 personer. Totalen er afrundet til nærmeste hele antal 100 personer. Der er undtagelsesvist medtaget del-elementer, som har virkning på under 100 personer. For en række initiativer vurderes en yderst begrænset eller fraværende virkning på arbejdsudbuddet. Disse initiativer er angivet med 0 for at synliggøre, at der er taget stilling til initiativets størrelse.

- 1) Der er negative strukturelle virkninger på kortere sigt. Den varige virkning skal ses i sammenhæng med at tiltaget er midlertidigt.
- 2) Inkl. forhøjelse af afgift på cigarillos mv.
- 3) Virkningerne på arbejdsudbud tager højde for forbrugs- og grænsehandelsgevinster som følge af en afgiftsforhøjelse
- 4) Forudsat virkning for aftaler, der indgås efter 1. januar 2020. Forudsat virkning for aftaler, der indgås efter 1. januar 2020.
- 5) 2025-virkningen opgøres til 0 personer, mens den varige virkning opgøres til -100 personer.

Kilde: Finansministeriet

Forslaget til finanslov for 2021 er ikke medtaget i tabellen, idet der ikke er forelægger en endelig aftale endnu. I memoposten fremgår *aflysning af den forudsatte indeksering af punktafgifter*, som er et initiativ på finanslovsforslaget, men som altså ikke er medregnet i den samlede virkning.

I udspillet til et nyt politiforlig indgår en forhøjelse af arbejdsskadeafgift og mén-godtgørelse i finansieringen. Forslagene har en mindre afledt virkning på arbejdsudbuddet. Forslaget er ikke inkluderet, da det på nuværende tidspunkt ikke er gennemført.

I forhold til initiativerne bemærkes det, at der på linje med sædvanlig praksis indregnes virkningen af tiltag, hvor der er tilstrækkeligt empirisk grundlag mv. for at vurdere effekten. I forbindelse med FL20 blev der gennemført tiltag inden for international rekruttering, hvor der kan være en positiv virkning på arbejdsudbuddet, men hvor der ikke på forhånd kan opgøres en virkning. Det gælder fx en ny positivliste for faglærte og en udvidelse af etableringskortordningen for nyuddannede udlændinge, der må forventes at bidrage til en forøgelse af arbejdsudbuddet.

Eventuelle positive arbejdsudbudseffekter, som ligger ud over det, der kan indregnes på forhånd, vil isoleret set styrke de offentlige finanser. Sådanne effekter vil blive afspejlet i de løbende vurderinger i *Økonomisk Redegørelse* og i opdaterede mellemfristede fremskrivninger i takt med, at de positive effekter på beskæftigelsen og de offentlige finanser kan konstateres. Tilsvarende vil gøre sig gældende for mulige negative effekter, som det ikke på forhånd er muligt at skønne over med tilstrækkelig sikkerhed.

Regeringen har med den netop nedsatte *Kommission for 2. generationsreformer, den nye reformvej* igangsat et arbejde med 2. generationsreformer, der blandt andet skal medvirke til bedre integration af indvandrere på arbejdsmarkedet, nedbringelse af gruppen af passive unge og bedre overgang mellem uddannelse og job mv. Der er et vigtigt potentiale for øget beskæftigelse forbundet med sådanne reformer. Der er imidlertid ingen lette løsninger, og 2. generationsreformer kræver derfor et grundigt forarbejde.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister